

Briselē, 2022. gada 10. janvārī
(OR. fr)

5015/22

LIMITE

FISC 1
ECOFIN 1

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepr. dok. Nr.:	15294/21 - COM (2021) 823 final
Temats:	Direktīva, ar ko nosaka vispārēju minimālo nodokļu likmi starptautiskām grupām Eiropas Savienībā – politikas debates

I. Galvenās norises un pašreizējais stāvoklis

1. ESAO/G20 iekļaujošais satvars nodokļu bāzes samazināšanai un peļņas novirzīšanai (*BEPS*) 8. oktobrī panāca vienošanos par starptautisko noteikumu reformu attiecībā uz nodokļu uzlikšanu starptautisku uzņēmumu peļņai. Visas ES dalībvalstis, kas ir iekļaujošā satvara dalībnieces, pievienojās Deklarācijai par divu pīlāru risinājumu, lai risinātu nodokļu problēmas, ko rada ekonomikas digitalizācija. Padome 2020. gada 27. novembra secinājumos jau ir paudusi pastāvīgu atbalstu iekļaujošā satvara darbam ¹.
2. Kā liecina sabiedrības atsauksmes, šis nolīgums, kas pašlaik apvieno 137 valstis un jurisdikcijas, ir nozīmīgs solis ceļā uz efektīvu un taisnīgu peļņas nodokļu sistēmu.

¹ ST 13350/20

3. Minimālas faktiskas nodokļu uzlikšanas ("otrais pīlārs") pamatā galvenokārt ir divi noteikumi, kas jāpiemēro valsts tiesību aktos ("*GloBE* noteikumi"): i) ienākumu iekļaušanas noteikums (*Income Inclusion Rule – IIR*), saskaņā ar kuru starptautiskas uzņēmumu grupas mātesuzņēmumam tiek uzlikts papildu nodoklis par tā sastāvā esošajām vienībām, kurām piemēro zemu nodokli; un ii) noteikums par maksājumiem ar pārāk zemiem nodokļiem (*Undertaxed Payment Rule - UTPR*), saskaņā ar kuru vienība, kas veic maksājumu citai tās pašas grupas vienībai, kuras ienākumi ar zemu nodokli netiek aplikti ar nodokli saskaņā ar *IIR*, var atteikties atskaitīt šo maksājumu vai paredzēt līdzvērtīgu korekciju.
4. Saskaņā ar šiem noteikumiem tiek uzlikts papildu nodoklis līdz minimālajam līmenim, atsaucoties uz faktisko nodokļa likmi, ko aprēķina, pamatojoties uz jurisdikciju, un izmantojot kopīgas attiecīgo nodokļu un nodokļa bāzes definīcijas, ko nosaka, atsaucoties uz grāmatvedības uzskaites peļņu. Tie attiecas uz starptautiskiem uzņēmumiem, kuru apgrozījums to finanšu pārskatos ir vismaz 750 miljoni EUR. Minimālā nodokļu atsaucē likme gan *IIR*, gan *UTPR* ir 15 %.
5. *GloBE* noteikumos ir paredzēti izņēmumi, pamatojoties uz būtības kritēriju ("*carve-out*") un pamatojoties uz formulu, kas izslēdz ienākumu summu, kura atbilst fiksētai procentuālai daļai (5 %) no materiālo aktīvu neto uzskaites vērtības un algu izdevumu vērtības. Pārejas noteikumos ir paredzēts, ka pirmajos 10 gados šī izslēgšana pēc būtības sāksies 8 % apmērā no materiālo aktīvu uzskaites vērtības un 10 % apmērā no algu izdevumiem. Attiecībā uz materiālajiem aktīviem likme ik gadu samazināsies par 0,2 % pirmajos piecos gados un par 0,4 % atlikušajā periodā. Attiecībā uz algu izdevumiem likme ik gadu samazināsies par 0,2 % pirmajos piecos gados un par 0,8 % atlikušajā periodā.
6. *GloBE* noteikumi paredz arī *de minimis* izslēgšanu jurisdikcijām, kurās starptautiska uzņēmuma apgrozījums ir mazāks par 10 miljoniem EUR un peļņa ir mazāka par 1 miljonu EUR.

7. Saskaņā ar ESAO/G20 iekļaujošā satvara oktobra deklarāciju otrais pīlārs būtu jātransponē tiesību aktos 2022. gadā, lai tas stātos spēkā 2023. gadā, un paredzams, ka *UTPR* noteikums stāsies spēkā 2024. gadā.
8. ESAO/G20 iekļaujošais satvars 2021. gada 14. decembrī vienprātīgi pieņēma standarta noteikumus, ar kuriem īsteno 2021. gada oktobra deklarāciju par *GloBE* noteikumu principiem un nosaka to mehānismus. Tie tika publicēti 2021. gada 20. decembrī.

II. Ierosinātās direktīvas mērķis

9. Lai nodrošinātu to, ka *GloBE* noteikumi tiek īstenoti saskanīgi un saderīgi ar ES tiesību aktiem, Eiropas Komisija 2021. gada 22. decembrī nāca klajā ar priekšlikumu Padomes direktīvai par vispārēju minimālo nodokļu likmi starptautiskām grupām Eiropas Savienībā ².
10. Šajā direktīvas priekšlikumā ir ietverti noteikumi, saskaņā ar kuriem dalībvalstis piemēros papildu nodokli uzņēmuma sastāvā esošai vienībai, kuras ienākumi ir aplikti ar zemiem nodokļiem. Priekšlikums ietver pielāgošanu ESAO paraugnoteikumiem, pamatojoties uz nepieciešamību ievērot ES primāros tiesību aktus: lai arī ESAO paraugnoteikumi paredz piemērot *IIR* tikai ārvalstu vienībām, t. i., tām, kas ir iedibinātas citā jurisdikcijā, kas nav grupas galvenā biroja jurisdikcija, nolūkā nodrošināt direktīvas atbilstību iedibinājumbūtībai, ir nepieciešams, lai *IIR* attiektos arī uz iekšzemes vienībām.

² ST 15294/21

11. Visas pārējās ESAO nolīguma iezīmes (darbības joma, likmes, izņēmumi utt.) nav mainītas. Kā paredzēts ESAO paraugnoteikumos, direktīvas priekšlikums ļaus dalībvalstīm nolemt iekasēt valsts papildu nodokli no tām vienībām, kas ir rezidentes ar zemām nodokļu saistībām ("*domestic top up tax*"). Dalībvalstīm, kuras izvēlas šo iespēju, būs jāaprēķina valsts papildu nodoklis saskaņā ar tiem *GloBE* noteikumiem, kas tiks iekļauti direktīvā. Vietējā līmenī maksājamais papildu nodoklis tiks atskaitīts grupas mātesuzņēmuma līmenī, kas arī turpmāk būs atbildīgs par papildu nodokļa aprēķināšanu grupai kopumā.
12. Priekšlikumā ir noteikts, ka direktīvas transponēšanas termiņš ir 2022. gada 31. decembris, lai valsts tiesību akti, ar kuriem transponē direktīvu, stātos spēkā saskaņā ar īstenošanas grafiku, ko pieņēma ESAO/G20 iekļaujošais satvars attiecībā uz *BEPS* (2023. gads).
13. Papildus nepieciešamībai pielāgot *IIR* darbības jomu, lai panāktu atbilstību ES primārajiem tiesību aktiem, šīs direktīvas pieņemšanai būs vēl viens mērķis. Tā ilgtermiņā nodrošinās augsta līmeņa koordināciju starp dalībvalstu tiesību aktiem, ar kuriem īsteno otro pīlāru, un sniegs lielāku juridisko noteiktību un stabilitāti, tādējādi izvairoties no situācijas, kad starptautiskiem uzņēmumiem, kas darbojas vienotajā tirgū, būtu jāsaskaras ar atšķirīgiem tiesību aktiem. Turklāt otrā pīlāra stāšanās spēkā visā ES vienā dienā saskaņā ar ESAO noteikto īstenošanas grafiku būs spēcīgs signāls par dalībvalstu apņemšanos novērst "pēc iespējas zemāku standartu noteikšanu" uzņēmējdarbības nodokļu jomā.

III. Nākamie pasākumi

14. Prezidentvalsts Francija ir iecerējusi priekšlikuma tehniskajai izskatīšanai veltīt visus vajadzīgos resursus, tādēļ nodokļu nozarē pusgada pirmie mēneši tiks veltīti galvenokārt šim jautājumam. Nodokļu jautājumu darba grupā direktīvas priekšlikumu sāka izskatīt 2022. gada 4. janvārī (ekspertu līmenī), kam sekoja viedokļu apmaiņa Nodokļu jautājumu darba grupas (augsta līmeņa darba grupas) 2022. gada 6. janvāra sanāksmē. Diskusijas parādīja, ka delegācijas ir vienisprātis par šā dosjē prioritāti, vienlaikus īpašu nozīmi piešķirot jauno noteikumu pieņemšanas un transponēšanas grafikam.
15. Kad būs pabeigts direktīvas izstrādes tehniskais darbs, to iesniegs Padomei (*ECOFIN*) nolūkā panākt politisku vienošanos, lai valstu parlamenti varētu pieņemt direktīvas transponēšanai vajadzīgos valsts tiesību aktus. Ministrus informēs Padomē (*ECOFIN*) par tehniskā līmenī gūtajiem panākumiem.
16. Pastāvīgo pārstāvju komiteja attiecīgi tiek aicināta ierosināt Padomei – nolūkā sniegt politiskas norādes turpmākai tehniskai šā teksta izskatīšanai – rīkot viedokļu apmaiņu par šādiem jautājumiem:
 - a) Vai piekrītat mērķim saskaņoti un saderīgi ar ES tiesību aktiem transponēt noteikumus, kas izriet no starptautiskā nolīguma par otro pīlāru?
 - b) Vai piekrītat, ka šā teksta tehniskā izskatīšana būtu jāveic prioritārā kārtā, lai pēc iespējas ātrāk panāktu vienošanos, ņemot vērā nepieciešamos transponēšanas termiņus?